

NEWSLETTER

കിരളം

പരിസ്ഥിതിയും കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനവും

ഡി. നന്ദകുമാർ

Photo : Jishnu S Chandran, KCHR

ഇന്ന് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മുന്തി നിൽക്കുന്നത് ഒരു പക്ഷെ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ ആവാം. എന്നാൽ ഉക്രൈനിലേക്കുള്ള റഷ്യയുടെ അധിനിവേശമോ അല്ലെങ്കിൽ വിവേകം തീരെ നഷ്ടപ്പെട്ട് ലോകത്തിന്റെ നാലിൽ ഒന്നിനും, രാജ്യത്തിന്റെ സ്വന്തം ജനതയുടെ അഞ്ചിൽ ഒന്നിനും എതിരെ അപ്രഖ്യാപിതമായി യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിച്ച വർഗ്ഗീയ കക്ഷികളുടെ നിലപാടുകളോ ഒക്കെ ആകാം പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളെക്കാൾ ഭീകരമായത്. എന്നാൽ ഭൂമിയെ ആകമാനം ബാധിക്കുന്ന ഒരേ ഒരു പ്രശ്നം പാരിസ്ഥിതികം തന്നെയാണെന്ന് പഠനങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. ആഗോളതലത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനങ്ങളും, താപനവും, ഉയരുന്ന സമുദ്രനിരപ്പും മനുഷ്യരാശിയുടെ നില നിൽപ്പിനെ തന്നെ ബാധിക്കുന്ന തലത്തിൽ എത്തി നിൽക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയൊരു പശ്ചാത്തലത്തിൽ നിന്നു കൊണ്ട് കേരളത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിയെ നോക്കുമ്പോൾ പരസ്പര ബന്ധിതമായ രണ്ടു കാര്യങ്ങൾ വ്യക്തമാണ് - സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക സമ്മർദ്ദങ്ങൾ മൂലം ഉണ്ടാകുന്ന ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെയും (തന്മൂലം) ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ശോഷണവും ഭൂമി- ജല സംവിധാനങ്ങളുടെ തകർച്ച മൂലം ഉണ്ടായ കുടിവെള്ള

ക്ഷാമവും ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷക്കുണ്ടായ ക്ഷതവും. ഇതോടൊപ്പം കുടിവായിക്കേണ്ട മറ്റൊന്നാണ് നൈസർഗികവനങ്ങളുടെ നിലനിൽപ്പും ഏറി വരുന്ന മത-രാഷ്ട്രീയ പ്രേരിത അസഹിഷ്ണുതയും.

സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക സമ്മർദ്ദങ്ങൾ:
ജൈവവൈവിധ്യങ്ങളുടെ കലവറ എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന സഹ്യപർവ്വതങ്ങളുടെ ഏറിയ പങ്കും മൺസൂൺ/റേറ്റോഗ്രാഫിക് മഴ ലഭിക്കുന്ന ഉഷ്ണമേഖലാ വനങ്ങളാൽ നിബിഢമായ പടിഞ്ഞാറൻ ചരിവുകളിൽ ആണ്. 164,280 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ പരന്നു കിടക്കുന്ന സഹ്യസാനുക്കളിൽ 17 ശതമാനത്തോളം കേരളത്തിന്റെ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ ആണ് (WGEEP, 2011).

ഇക്കോസിസ്റ്റം സേവനങ്ങളുടെ മൂല്യം അൽപ്പംപോലും ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാത്ത മത-രാഷ്ട്രീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും അവരുടെ സമ്മർദ്ദത്തിനു വഴങ്ങേണ്ടി വരുന്ന ഭരണകൂടവും കേരളത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിയുടെ തകർച്ചയ്ക്ക് വഴി തെളിച്ചു. കഴിഞ്ഞ ഒൻപത് പതിറ്റാണ്ടുകൊണ്ട് നിബിഢമായി നിലനിന്നിരുന്ന സ്വാഭാവിക നിയന്ദ്രിത വനങ്ങളും ഇലപൊഴിയും ആർദ്ര വനങ്ങളും സാമ്പത്തിക നേട്ടം മാത്രം മുൻ

നിർത്തി വെട്ടി വെളുപ്പിച്ച് ഏകവിള തോട്ടങ്ങളും പിന്നീട് റിസോർട്ടുകളും പണിതു. 1920 മുതൽ 2013 വരെയുള്ള വനശോഷണത്തിന്റെ കണക്കുകൾ Survey of India മാപ്പുകളുടെയും ഉപഗ്രഹ ചിത്രങ്ങളുടെയും അപഗ്രഥനം വഴി (Reddy et. al, 2016) സമഗ്രമായ ഒരു പഠനം നടത്തുകയുണ്ടായി. അവരുടെ പഠനം കാണിക്കുന്നത് കഴിഞ്ഞ ഒൻപതു ദശകം കൊണ്ട് മേൽപ്പറഞ്ഞ വനങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി 28,043 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്ററിൽ നിന്നും 10,450 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ ആയി കുറഞ്ഞുവെന്നാണ്. വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന നഗര വൽക്കരണവും സ്വാഭാവിക വനങ്ങളുടെ ശോഷണത്തിനു കാരണമായി. ശുദ്ധജലത്തിന്റെയും വൈദ്യുതോർജ്ജത്തിന്റെയും ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചു കൊണ്ടേയിരുന്നു. താഴ്വാരങ്ങളിലെ വനങ്ങൾ മുറിച്ചു മാറ്റി അണക്കെട്ടുകൾ പണിതു. അപ്പോൾ നാശോന്മുഖമായത് താഴ്വാരങ്ങളിൽ മാത്രം കാണുന്ന റൈപേരിയൻ ആവാസ വ്യവസ്ഥകളാണ്. സൈലന്റ് വാലി ദേശീയോദ്യാനം ഒഴിച്ചാൽ കേരളത്തിലെ പ്രായാസ്സം അർഹിക്കുന്ന എല്ലാ താഴ്വാരങ്ങളും ചെറുതും വലുതുമായി എൻപത്തൊന്നോളം അണക്കെട്ടുകളിലെ വെള്ളത്തിനടിയിലായി. ഒരേ അണക്കെട്ട് നദിയുടെ കുറുകെ പണിഞ്ഞു കൃത്രിമ

ഭീമരൂഢം

പരിസ്ഥിതിയും കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനവും

ഡി. നന്ദകുമാർ

>>>>CONTINUED FROM PAGE 1

▶ തടാകം വനമേഖലകളുള്ളിൽ സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ ആ പ്രദേശത്തെ മൈക്രോ ക്ലൈമറ്റിനെ ബാധിക്കുന്നു. ചുറ്റുമുള്ള ഭൗമാന്തരീക്ഷത്തിന്റെ ആർദ്രത നഷ്ടമാകുകയും അധികം വൈകാതെ ഉണക്കു ബാധിച്ച കാട്, വേനൽക്കാലത്തു കത്തി ചാനലാകുന്നതു വഴി ആ വനവ്യവസ്ഥയിലെ സൂക്ഷ്മമാണുക്കൾ മുതൽ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇതുമൂലം ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ നാശത്തിനു തുടക്കം കുറിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

തൊണ്ണൂറുകളിലെ ഗ്രീൻ ഹൗസ് വാതകങ്ങളുടെ സ്വാധീനം ശാസ്ത്രലോകം തിരിച്ചറിയുന്നതിനു മുൻപു തന്നെ കേരളത്തിലെ വനവ്യവസ്ഥകളിലുണ്ടായ മാറ്റം ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ ശോഷണത്തിൽ പര്യവസാനിക്കുകയും തന്മൂലം ജലസ്രോതസ്സുകളെ സാരമായി ബാധിക്കുകയും ചെയ്തു. കേരളത്തിന്റെ കൂടിവെള്ള ലഭ്യതയും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നത് ഇടവപ്പാതിയുടെയും കാലവർഷത്തിന്റെയും കനീവു കൊണ്ടു മാത്രമല്ല സഹ്യസാനുക്കളിലെ ചെറുതും വലുതുമായ അനേകം നീർമറി പ്രദേശങ്ങൾ സ്ഥായിയായി ജലം എത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കൂടിയാണ്. സർക്കാർ ആസൂത്രണ ഭരണസമിതിയുടെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം കേരളത്തിലെ 44 നദികളും കൂടി 70,323 mm^3 ജലം നൽകുന്നുണ്ടെങ്കിലും 36,300 mm^3 മാത്രമാണ് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയുന്നത് (KSPB, 2018). ഈ ഉപരിതല/ഭൂഗർഭ സ്രോതസ്സുകൾക്ക് നിത്യേന ജലം നൽകുവാൻ സഹ്യാനുകൂളിലെ വനവ്യവസ്ഥകൾക്കു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1800 കളിലെ കൊളോണിയൽ സർക്കാർകൾ ആരംഭം കുറിച്ച തേക്കിൻ തോട്ടങ്ങളും കാപ്പി തോട്ടങ്ങളും 1900 ആയപ്പോഴേക്കും 40,000 ഏക്കർ വനഭൂമി കൈയ്യേറി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി മുപ്പതോടുകൂടി തേയില, റബ്ബർ (21,200 ഏക്കർ) (Prakash, 2017) എന്നീ തോട്ടങ്ങളും, കൂടാതെ സുഗന്ധ ദ്രവ്യങ്ങളായ ഏലം, ജാതി എന്നിവയും കാടുകയറി നാടാക്കി മാറ്റി നീർമറി പ്രദേശങ്ങളിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളിന്റെ ആക്കം കുട്ടി. ഇവയെല്ലാം കൃഷി ചെയ്യുന്ന കർഷക സമൂഹങ്ങളുടെമേൽ മതത്തിനും മത നേതാക്കൾക്കും നല്ല സ്വാധീനമാണുള്ളത്. അവരുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുന്ന തീനായി കക്ഷിരാഷ്ട്രീയത്തിലും മതനേതാക്കളുടെ സാന്നിധ്യം കാണാം. കാട് വെട്ടിപ്പിടിക്കാനും കൈയ്യേറാനും ഇവർ കൂട്ടുമിന്നു. വനസംരക്ഷണത്തിനും

ജൈവവൈവിധ്യം നിലനിർത്തുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള പഠനങ്ങളും കരടു നിയമങ്ങളും ഇക്കൂട്ടർ വിദഗ്ദ്ധമായി രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടലുകളിലൂടെ തടയുന്നു (മാഡ് ഗാഡ്സിൽ റിപ്പോർട്ട്; The News Minute[1]).

2004 ലെ സുനാമിയും 2017 ലെ ഓഖിയും കേരളത്തിന്റെ തീരപ്രദേശത്തിനു ഒരു മുന്നറിയിപ്പായിരുന്നെങ്കിൽ, 2018 ലെ ഉരുൾപൊട്ടലുകളും പ്രളയവും കേരളത്തിനാകെ നൽകിയ ഒരു അപായ സൂചനയായി കാണാം. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആദ്യാഘാതം അനുഭവിക്കേണ്ടി വരുന്നത് 7500 കിലോമീറ്റർ ദൈർഘ്യമുള്ള ഇന്ത്യയുടെ തീരപ്രദേശവും, 1,382 ദ്വീപുകളും അവിടെ വസിക്കുന്ന സമൂഹങ്ങളുമാണ്. ഇവരിൽ 4 ദശലക്ഷത്തിലധികം ആളുകൾ അവരുടെ ഉപജീവനത്തിന് പ്രാഥമികമായി തീരദേശ പരിസ്ഥിതിയെയും ആവാസവ്യവസ്ഥകളെയും ആശ്രയിക്കുന്നു. ഈ തീരദേശത്തു ജീവിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ ഉപജീവന മാർഗങ്ങൾ മലകളിൽ നിന്നും ഉത്ഭവിച്ചു താഴ്വാരങ്ങളിൽ എത്തുന്ന ജലസ്രോതസ്സുകൾ കൊണ്ടുവരുന്ന ജൈവ- അജൈവ വസ്തുക്കളുടെ സ്വഭാവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു തന്നെയാണ് കടലിലെ മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനും വളർച്ചക്കും അത്യന്താപേക്ഷിതമായ കടലും കരയും ആയി ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന കണ്ടൽ വനങ്ങളും അഴിയും പൊഴിയും കായലും നദീതടങ്ങളും അവയുടെ പ്രളയജലപ്പരപ്പുകളും കുളങ്ങളും എന്നുവേണ്ട ഭൂഗർഭജലം പോലും ഈ ഒരു പാരിസ്ഥിതികമായ ബന്ധത്തിന്റെ നിർണായക ഘടകങ്ങൾ ആകുന്നത്. പ്രകൃതിയുമായുള്ള ഈ സഹജീവനം തീരദേശത്തെ പ്രത്യേകിച്ചും മത്സ്യബന്ധനം ഉപജീവന മാക്കിയ സമൂഹങ്ങൾ നൂറ്റാണ്ടുകളായി തുടർന്നു പോന്നിരുന്നു. എന്നാൽ ഏതാണ്ട് അര നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് മുൻപ് രാഷ്ട്രീയ - സാമ്പത്തിക തീരുമാനങ്ങളാൽ തുടങ്ങിവച്ച ലിബറലൈസേഷൻ, പ്രൈവറ്റ്സൈസേഷൻ, ഗ്ലോബലൈസേഷൻ (ഉദാരവൽക്കരണം, സ്വകാര്യവൽക്കരണം, ആഗോളവൽക്കരണം) ഉത്സാഹ വർദ്ധനവിനുവേണ്ടി യന്ത്രവൽക്കരണവും അതിനാവശ്യമായ തുറമുഖ സൗകര്യങ്ങളും പണിയുതുർത്തി (Kurien, 2016). ഇങ്ങനെ തുടങ്ങിവച്ച വികസന പദ്ധതികളാണെന്നും തന്നെ തീരദേശപരിസ്ഥിതിയുടെ ഘടനയെയോ സന്തുലനതയെയോ ഗുനിച്ചിരുന്നില്ല. ഇതിന്റെ പ്രത്യാഘാതം ഇന്ന് തീരപ്രദേശങ്ങളുടെ തകർച്ചയിൽ കൊണ്ടെത്തിച്ചു. തീരം നഷ്ടപ്പെട്ട

മത്സ്യതൊഴിലാളികളും തിരമാലകളാൽ തകർന്നു വീടും കിടപ്പാടവും നഷ്ടപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങളും സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും ചരക്കുസംഭരണശാലകളിലും അഭയം പ്രാപിക്കേണ്ടി വരുന്നു. ഇവിടെയും ഈ സ്ഥിതി വിശേഷത്തെ മുതലെടുത്തത് മത-രാഷ്ട്രീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളാണ്. ഇവരുടെമേൽ അധികാരത്തിനും സാമ്പത്തികനേട്ടത്തിനുംവേണ്ടി തീരദേശവാസികളുടെ തന്നെ ആവശ്യമെന്നു വരുത്തിവെച്ച് കടൽഭിത്തി പണിതും, ഗ്രോയ്ൻ കെട്ടിയും സ്ഥിതി വഷളാക്കിക്കൊണ്ടു യിരിക്കുന്നു. വിഴിഞ്ഞത്തു പണിയുന്ന അദാനിയുടെ “കണ്ടെയ്നർ ടെർമിനൽ” ആയാലും, കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ബൃഹത് പദ്ധതിയായ “സാഗർ മാല” ആയാലും തീരവാസികളുടെ ഉപജീവനം നഷ്ടപ്പെടുത്തുക മാത്രമല്ല കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം വരുത്തുന്ന കടലേറ്റത്തിനു (Sea-level rise) ആക്കം കൂട്ടുകയും ചെയ്യും.

കടലിനെയും തീരദേശത്തിനെയും പോലെതന്നെ കരയെയും ബാധിക്കുന്ന ഒന്നാണ് കൂടിവരുന്ന ചൂടും താളം തെറ്റിവരുന്ന മഴയും. കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ഫലമായി കടൽ ചൂടാകുന്നു - പലയിടത്തും “hot-spot” ഉണ്ടാകുന്ന വഴി അന്തരീക്ഷ മർദ്ദവും ആർദ്രതയും വളരെ കൂടുകയോ കുറയുകയോ ചെയ്യുന്നു. വിവേകാനന്ദനും മറ്റും നടത്തിയ പഠനത്തിൽ, 1960 മുതൽ 2005 വരെ സമുദ്രത്തിന്റെ ഉപരിതലതാപനം 0.2 ഡിഗ്രി സെൽഷ്യസ് കൂടിയതായി കണ്ടെത്തി (Vivekanandan et. al., 2009). ഇതേസമയം മറ്റൊരു പഠനം കാണിക്കുന്നത് കടലിന്റെ ജലനിരപ്പും ഉയരുന്നതായാണ് (Das and Radhakrishnan, 1993). കാലാവസ്ഥയിൽ വരുന്ന ഈ വ്യതിയാനങ്ങൾ തീരപ്രദേശങ്ങളിൽ അതിന്റെ ആവൃത്തി, തീവ്രത, ദൈർഘ്യം (പ്രത്യക്ഷിച്ചും, കൊടുങ്കാറ്റുകളോ വരൾച്ചയോ പോലുള്ള തീവ്ര കാലാവസ്ഥാ സംഭവങ്ങൾ) എന്നിവയാൽ കുടുംബങ്ങളുടെയും സമൂഹങ്ങളുടെയും നിലനിൽപ്പിനെത്തന്നെ ബാധിക്കുന്നു.

ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷയും കേരളത്തിന്റെ ദാവി പാരിസ്ഥിതിക നിലനിൽപ്പും:

ഒരു ഉപഭോക്തൃ സംസ്ഥാനമായ കേരളത്തിന് ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷക്കായി നിലവിലുള്ള കൃഷിഭൂമി അപര്യാപ്തം ആയേക്കാം. എന്നാൽ പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതം തെല്ലും വകവെക്കാതെ വിളവർദ്ധനവ് മാത്രം

ഡി. നന്ദകുമാർ

ലക്ഷ്യമാക്കി രാസവള/കീടനാശിനി പ്രയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. മലമുകളിൽ നിത്യഹരിത വനങ്ങൾക്കുള്ളിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്ന ഏലം, അവക്കു താഴെ ചരുവുകളിലുള്ള കാപ്പി, തേയില ഇടനാടുകളിലുള്ള നാണുവിള തോട്ടങ്ങളിലെ റബ്ബർ, കശുവണ്ടി, ജാതി, കുരുമുളക് മുതലായവയിലും, ഇങ്ങു താഴെ സമതലങ്ങളിലെ നെല്ല്, കരിമ്പ് മുതലായവയിലും നടത്തുന്ന രാസവള/കീടനാശിനി പ്രയോഗം പൂഴുകളിൽ കൂടി തീരപ്രദേശങ്ങളെയും മണ്ണിൽ ഊർന്നിറങ്ങി ദുഗന്ദജലത്തെയും മലീമസമാക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, ഗ്രാമങ്ങളിലെയും പട്ടണങ്ങളിലെയും ഖരാലിനും തോടുകൾ വഴി തീരത്തു വന്നടിയുന്നു. ഇതിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ വിഘടിച്ചു വളരെ സൂക്ഷ്മകണികകൾ (micro plastics) ആയി മത്സ്യങ്ങളിലും മറ്റു ജീവജാലങ്ങളിലും കടന്നുകൂടുന്നു. കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം ആണ് കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം സാരമായി ബാധിക്കുന്നതെങ്കിൽ തീരപ്രദേശത്തും കടലിലും പ്രത്യേകിച്ചും മത്സ്യമേഖലയിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ ഖരാലിന്യത്തിന്റെ ആഘാതവും കൂടി താങ്ങേണ്ടിവരുന്നു.

യുക്തിയുക്തമായ എന്നാൽ സുസ്ഥിരത നിലനിർത്താൻ കഴിയുന്ന രീതിയിലുള്ള കൃഷിയും, കൃഷിരീതികളും മത്സ്യബന്ധനവും പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനെ കുറിച്ച് ഇനിയും ധാരാളം ചർച്ചകളും കർഷക/മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടിയ പ്രവർത്തന പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ കൂട്ടുമേഖലയിൽ നയതന്ത്രജ്ഞരും ശാസ്ത്രജ്ഞരും തൊഴിലാളി സംഘടനകളും പൗരസമൂഹങ്ങളും ഉൾപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. പ്രകൃതിസംരക്ഷണത്തിനും ഉത്തരവാദിത്വ- സുസ്ഥിര കൃഷി/മത്സ്യബന്ധനത്തിലും ഊന്നൽ നൽകുന്നതും ദീർഘവീക്ഷണത്തോടു കൂടിയതും ആയ ആസൂത്രണമാണ് കേരളത്തിന് ആവശ്യം, പ്രത്യേകിച്ച് മാറിവരുന്ന കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനങ്ങൾ നേരിടുമ്പോൾ.

അവലംബം

Das P. K., and M. Radhakrishna. "Trends and the pole tide in Indian tidegauge records." Proceedings of the Indian Academy of Sciences-Earth and Planetary Sciences 102, No. 1 (1993): 175-183.

FAO. "The State of the World's Land and Water Resources for Food and Agriculture: Systems at Breaking Point". Synthesis Report (2021). <https://doi.org/10.4060/cb7654en>

Kurien J. "Fisheries: Some reflections and suggestions". 4th International Congress on Kerala Studies (2016).

Kurien, John. Ruining the commons and responses of the commoners: Coastal overfishing and Fishermen's actions in Kerala state, India. United Nations Research Institute for Social Development (1991).

Department of Environment & Climate Change, Government of Kerala. State Action Plan on Climate Change – Kerala: Vulnerability of Coastal Kerala due to Climate Change and Assessment of Policies Managing the Key Economic Drivers. Nandakumar D. and B. Sumana. (2015).

The Ministry of Environment and Forests, Government of India. Report of the WGEEP. (2011).

Prakash B. A. "Agricultural Development of Kerala from 1800 AD to 1980 AD: A survey of studies." Working Paper No 220, Centre for Development Studies (1987).

Reddy, C. Sudhakar, C. S. Jha, and V. K. Dadhwal. "Assessment and monitoring of long-term forest cover changes (1920–2013) in Western Ghats biodiversity hotspot." Journal of Earth System Science 125, No. 1 (2016): 103-114.

Kerala State Planning Board. Technical Committee on the ongoing major and medium irrigation projects in Kerala. August (2018).

Vivekanandan E., Rajagopalan, M., Pillai, N. G. K. "Vulnerability Recent trends in sea surface temperature and its impact on oil sardine", In Impact, Adaptation and Vulnerability of Indian Agriculture to Climate Change, edited by Aggarwal P. K. Indian Council of Agricultural Research, New Delhi (2009).

Waterscape of Kerala, CES Technical Report,133. (2013).

<http://www.keralasoils.gov.in/index.php/watershed-atlas2>

[1] <https://www.thenewsminute.com/article/pt-thomas-s-support-gadgil-and-kasturirangan-reports-drove-him-out-idukki-159087>

D. NANDAKUMAR
Retd. Associate Professor
Department of Geography
University College, Thiruvananthapuram
nandan4@gmail.com

Environmental studies and history

G. Arunima

Environmental history, and studies, is an extremely important area of investigation that is growing rapidly. Even though this is a relatively new area in India, a growing body of research publications dealing with a variety of different issues related to this is already available. It is urgent that Kerala scholars, be they historians or engaged in other areas in the humanities and social sciences, also begin to systematically address such themes. At a time when we are facing serious effects of planetary level climate changes, like the flood of 2018 in Kerala, our response, as concerned scholars should be to document and analyze such critical transformations. Studies in the field show us that the impact of the human – environment relationship that is at the heart of environmental

studies is vast and varied. From changing patterns and degradation of natural resources like land, forests, water and air; catastrophes like global warming, melting glaciers, wildfires, floods and unpredictable weather patterns; changing human – non human relationships, that include the disappearance and extinction of several plant and animal species; to the rampant inequality in the world caused by differential resource control are all significant aspects of environmental change and history. All these are manifest in some form or another in Kerala – where the increase of population pressure and misplaced policies on a small, and ecologically sensitive, region has resulted in economic choices that have had disastrous ecological consequences. That said, it should also be added that Kerala

also has a rich history of environmental movements, of which those like the ‘Save Silent Valley’ that had the participation of large numbers of scientists and activists has left behind a rich legacy of awareness regarding environmental issues. It is only detailed documentation, including photographic, video, audio and interview material, which can create an archive that can be used for studying environmental issues and histories. Such databases could also be used for creating awareness amongst a wide range of people, from children to policy makers.

COSMOS MALABARICUS

Cosmos Malabaricus - MoU Signing Function on 21st April 2022 at Mascot Hotel, Thiruvananthapuram

KCHR signed a Memorandum of Understanding (MoU) of the project, *Cosmos Malabaricus* with Leiden University (LU) and the National Archives (NA) of Netherlands on the 21st of April 2022 in the presence of the Honourable Chief Minister, Pinarayi Vijayan, Dr. R. Bindu, Minister for Higher Education, Government of Kerala and Marten Van den Berg, Ambassador of Netherlands in India. The Project deals mainly with 18th century Dutch documents regarding Malabar which are considered the most extensive and detailed source of information about the early modern (1643-1852) political, socio-economic, and cultural history of Keralam. As part of the project, students from Kerala will have the opportunity to pursue MA programme at Leiden University, while those from the Netherlands will have internship opportunities at the KCHR. In addition to student and scholar exchanges, KCHR and Leiden University (in cooperation with the National Archives of Netherlands) will organize each year a two-week summer school at KCHR or Leiden University on (a)

the history of Keralam and (b) the Dutch sources on Keralam. The last summer school will take the form of a major international conference at KCHR in which the achievements of the Project will be presented and discussed. During the last three years of the program, KCHR and

Leiden University Press will publish five translated source publications (both in print and online). Sree Sankaracharya University of Sanskrit (SSUS) Kalady will support and facilitate certain aspects of the MoU at the Kerala end.

During the visit of the Ambassador of Netherlands in India at KCHR, Thiruvananthapuram | Photo : Hari Sankar B.

BUILDING DIGITAL ARCHIVES

പ്രളയം ചരിത്രരേഖകളും ഓർമ്മകളും

പത്രവാർത്തകളുടെ ഡിജിറ്റൽ ആർക്കൈവ്

2018 ആഗസ്റ്റ് ആദ്യവാർത്താസമാഹാരം പ്രളയം ദുരന്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ക്രോഡീകരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തുടർന്നുള്ള അഞ്ചു മാസക്കാലത്തെ (ആഗസ്റ്റ് 9 മുതൽ ഡിസംബർ 31 വരെ) പ്രമുഖ ദിനപ്പത്രങ്ങളും മാസികകളും രേഖപ്പെടുത്തിയ സ്മാർട്ട് ഫോൺ ആർക്കൈവ് ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ 'പ്രളയം ചരിത്രരേഖകളും ഓർമ്മകളും' എന്ന ഗവേഷണ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഊർജ്ജിതമായി നടന്നുവരുന്നു. മലയാള മനോരമ, മാതൃഭൂമി, കേരള കൗമുദി, ദേശാഭിമാനി, കലാകൗമുദി, മംഗളം, മാധ്യമം, ദ ഹിന്ദു, ദ ന്യൂ ഇന്ത്യൻ എക്സ്പ്രസ്സ്, ടൈംസ് ഓഫ് ഇന്ത്യ എന്നീ പത്രങ്ങളും മാതൃഭൂമി, മാധ്യമം, കലാകൗമുദി, ദേശാഭിമാനി, മലയാളം, മീഡിയ, ശാസ്ത്രത്തി, പ്രമോട്ടീവൽ, പാഠഭരണം, ചിന്ത, ചിത്രവാർത്ത, ഓൺ, കർഷക തൊഴിലാളി, ഗ്രന്ഥാലോകം എന്നീ മാസികകളുമാണ് രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്. പത്രവാർത്തകൾ പഠനവിധേയമാക്കുന്നതിനായി അവയെ പ്രളയം, പരിണിതഫലം, രക്ഷാപ്രവർത്തനം, ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഔദ്യോഗിക ഇടപെടലുകൾ, ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ, ആരോഗ്യം, ശുചീകരണം, പുനർനിർമ്മാണം, പൊതുപരിപാടികൾ, കൂട്ടനാട്/ആലപ്പുഴ, കാരാഷികം, ശബരിമല/പമ്പ, ബാങ്കിംഗ് & ഇൻഷുറൻസ്, ഡാം വിശകലനം, കാലാവസ്ഥ, ഗതാഗതം, പത്രാധിപക്കുറിപ്പുകൾ, വിനോദസഞ്ചാരം, ഇതരവിഷയങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വർഗ്ഗീകരിച്ച് ഡിജിറ്റൈസ് ചെയ്ത് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. മാസികകളിലുള്ളവ ഫീച്ചറുകൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, ലേഖനങ്ങൾ, സാഹിത്യസൃഷ്ടികൾ, ചിത്രങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വർഗ്ഗീകരിച്ചാണ് ആർക്കൈവ് ചെയ്യുന്നത്. ഇങ്ങനെ ആർക്കൈവ് ചെയ്ത് സൂക്ഷിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ പ്രളയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പഠനങ്ങൾക്കും ഗവേഷണങ്ങൾക്കും മുതൽകൂട്ടാവുമെന്ന് പ്രത്യാശിക്കുന്നു. തുഷാര എസ്, അഞ്ചു എ. ജി. എന്നിവരാണ് ഡിജിറ്റൈസ് ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നത്.

'ചേരമർ ദൂതൻ' - ഡിജിറ്റൽ ആർക്കൈവ്

ഡോ. വിനീത് പോൾ

1921-ൽ പാമ്പാടി ജോൺ ജോസഫ് ആരംഭിച്ച സഭയാണ് ചേരമർ (പുലയ) ക്രിസ്ത്യൻ സഭ. 'പുലയർ' എന്ന പേര് തങ്ങളുടെ അടിമത്ത ഓർമ്മ നിലനിർത്തുന്നതാണെന്നും, 'ചേരമർ' എന്ന പദം സ്വീകരിക്കണമെന്നുള്ള വാദമാണ് പാമ്പാടി ജോൺ ജോസഫ് മുന്നോട്ടു വെച്ചത്. ഇതിനോടനുബന്ധമായി ചേരമർ മഹാജന സംഘം എന്ന ഒരു സാമൂഹ്യ പ്രസ്ഥാനവും സ്ഥാപിതമായി. പി.ജെ. ജോസഫ്, പ്രജാ സഭാംഗം പറുദീസ എന്നിവരാണ് ആശിർവാദം ആശാൻ, വി.ജെ. സ്റ്റീഫൻ തുടങ്ങി നിരവധി ശ്രദ്ധേയരായ വ്യക്തികൾ ഈ സംഘടനയിൽ അംഗങ്ങളായിരുന്നു. സംഘടനയുടെ ഔദ്യോഗിക പ്രസിദ്ധീകരണമായിരുന്നു *ചേരമർ ദൂതൻ*. മാസിക, പ്രതിവാരം, പ്രതിപക്ഷ പത്രിക എന്നിങ്ങനെയുള്ള രൂപങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന ശേഷം 1928-ൽ ദശദിന പത്രിക എന്ന നിലയിൽ *ചേരമർ ദൂതൻ* പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ പിന്നീട് പ്രവർത്തനം നിലച്ചുപോകുകയും ക്ഷണനേരം കത്തോലിക്കാ സഭയുടെ പത്രമായ *കോട്ടയം പത്രിക*യുടെ ലൈസൻസ് 1936-ൽ വറ്റ് ചെയ്തപ്പോൾ *ചേരമർ ദൂതൻ* പത്രത്തിന്റെ ലൈസൻസ് ഉപയോഗിച്ച് അവർ പ്രവർത്തനം തുടരുകയും ചെയ്തു. *ചേരമർ ദൂതൻ*-ന്റെ 1926-29 വരെയുള്ള ചില ലക്കങ്ങളാണ് ഇപ്പോൾ ലഭ്യമായിട്ടുള്ളത്. അവയുടെ ഡിജിറ്റൽ ആർക്കൈവ് നിർമ്മിച്ച് പഠനവിധേയമാക്കാനാണ് പദ്ധതി ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്.

History Documentation of Little Magazines

The project envisages digitizing the select Little Magazines, carrying Kerala's social, cultural, and political history from 1950 to 1980. The no longer published magazines also carry the early writings of great writers of Kerala. Recently we have digitized the available issues of Little Magazines, viz, *Sankramanam*, *Aksharam*, *Bodhi*, *Niyogam*, *Pridhvi*, *Utharam*, *Rashtrashilpi*, *Samasya*, *Rasana*, *Nithyatha*, *Drishyakala*, *Yugarashmi*, *Prerana* etc. Pradeep Panangad is the Principal Investigator of the project. Digitalising works of the project are carried out by DTP Operator, Sreekumari. B

DIGITIZING KERALA'S PAST

Digitizing Kerala's Past (DKP) envisages the collection and creation of a digital repository and archive of various sources related to Kerala, for the benefit of researchers in history and other social sciences.

Eliamma Matthen

Eliamma Matthen (1894-1952)

Eliamma Matthen (1894-1952) was an educated, religious and politically engaged woman from a family from Ollasha in Kottayam. She was the wife of Chalakuzhy Paulose Matthen (1890-1960) a pioneer banker in the princely state of Travancore and the founder-director of the Quilon Bank, which merged with the Travancore National Bank in 1937 to form the Travancore National and Quilon Bank. Eliamma Matthen was a voracious reader and read beyond religion. She was well versed with art and music. Her diaries throw light on socio-political life in the princely state and the hardships, she and her family faced when the Travancore National and Quilon Bank was liquidated in 1939, by C.P. Ramaswamy Iyer, the Diwan of Travancore and her husband were imprisoned.

Scan here for the Diaries of
Eliamma Matthen

Digitizing the Diaries and Letters of Late Eliamma Matthen

The ten volumes of diaries of late Eliamma Matthen written in English in hard-bound notebooks of varying sizes spanning a period from 2nd May 1938 to 12th April 1942, throw light on the socio-political life of Travancore in the 1930s and 1940s. The first volume has verses from the Bible and similar inspirational material

from other religious texts. The personal references are few and far between. From the second volume onwards, the diaries turn into intensely 'personal' recordings of her feelings, thoughts, hopes, fears, and opinions.

These volumes portray how circumstances transform a wife and a mother into an influential personality. Her deep engagement with the turbulent days in the life of her family gives an unmediated account of many aspects of those times. The information they overtly and covertly carry will be of interest to a wide range of students and others interested in the history of Travancore as well as gender and cultural studies.

Personal and official communications of C.P. Matthen and Eliamma Matthen are also digitized and documented. The collection of letters includes personal and business communications, official letters to various agencies and personals, and letters from and to many eminent persons such as Jawaharlal Nehru. The personal letters between Eliamma Matthen and C.P. Matthen will give light to the strong bond of love and care between the wife and husband. Hitha V., Research Assistant is co-ordinating the project.

Eliamma Matthen & Paulose Matthen

KCHR PROJECTS AND RESEARCH

Comparative Study of Indian Ocean Slavery- Malabar and South Africa

Principal Investigator

Professor P. Sanal Mohan

Retd. Professor, School of Social Sciences,
Mahatma Gandhi University & Former
Director, KCHR

KCHR initiates historical research on slavery in the Indian Ocean in which we observe the presence of Malabar slaves, many of them have come from the traditional slave castes of Kerala. It is a known fact that slaves from the Malabar Coast were taken out through the Indian Ocean network of trade during the Portuguese and Dutch Periods. The Cape Colony archival records in South Africa which was an outpost of the Dutch bear testimony to the fact that Malabar slaves entered there as commodities transacted. Scholars in South Africa have evinced interest in developing such a project. The significance of the proposed work lies in the fact that we are yet to have substantial research on the slave routes of the Indian Ocean in which slaves from Kerala were transacted. The proposed project envisages working along with historians and other Social Scientists working in the broad area of slavery at the University of Cape Town and the University of Western Cape.

Post-Colonial Studies Project

Principal Investigator

Professor P. Sanal Mohan

Retd. Professor, School of Social Sciences,
Mahatma Gandhi University & Former
Director, KCHR

The research project envisages exploring the possibilities of the comparative historical study of race and caste involving scholars interested in this area of research in South Africa and Kerala (represented by the KCHR). Currently, the post-colonial society in South Africa is beset with the historical problems of race which are comparable to that of the question of caste in the post-colonial Kerala society. The project in collaboration with scholars at the University of Cape Town and the University of Western Cape aims for a comparative exploration of post-colonial transformation and entrenched forms of historical hierarchies and the institutions of domination.

Buddha Tradition: Festivals of Temples in Kerala and Asian countries

Principal Investigator

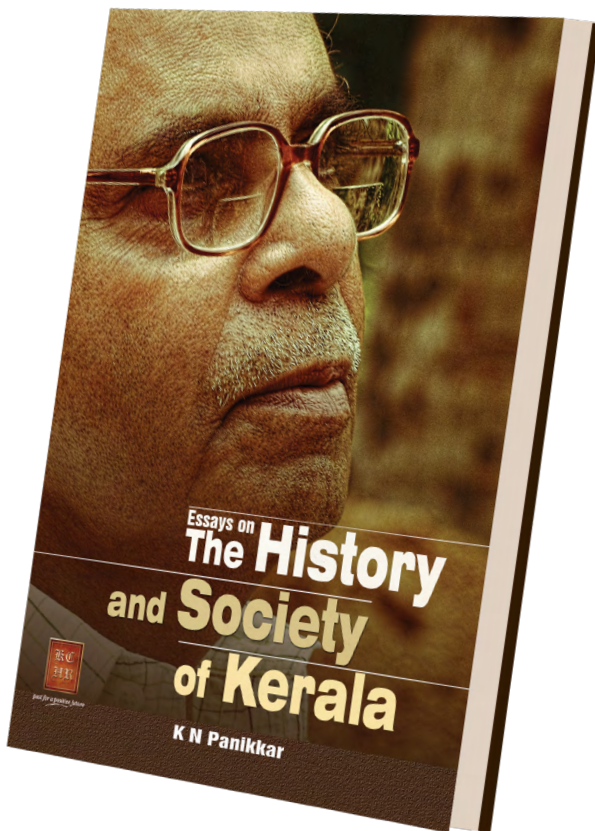
Professor Premlet Bhaskaran

MES Institute of Technology and
Management, Kollam

In the proposed study Dr. Premlet Bhaskaran looked for a correlation of Kettukazhcha and Buddha tradition from a historical point of view. The study may extend to some other cultural traits of Kerala with the Buddha tradition. The study may shed light on the roots of the cultural basis of Kerala which led the region to possess a social advancement in many areas and at the same time, the causes of explicit inequality and social injustice among the people.

RECENT PUBLICATIONS

REPRINT

Essays on the History and Society of Kerala

Professor K.N. Panikkar

This is the first reprint of Professor K.N. Panikkar's *Essays on the History and Society of Kerala*. The KCHR originally published this collection of essays in 2016. It is an excellent example of the wide range of Prof. Panikkar's intellectual interest. Ranging across intellectual, cultural, literary and political issues, the essays in this volume are for the most part products of research done over a period of three to four decades. Some of the earliest essays here were originally published in the late '60s and early '70s and others, including short pieces responding to political issues in Kerala, were written as recently as in the 2000s. The essays, while on different themes, have recurring concerns, including the making of an anti-colonial national sensibility, structures of political opposition which reveal local responses to indigenous and colonial authority, and in many, ways of analyzing cultural hegemony. Given his long-lasting concerns about growing communalism in India, and the need to strengthen and protect India's secular fabric, some of the essays, on culture and politics in Kerala speak directly to these issues.

G Arunima

Director, KCHR

(From the Publisher's Note)

First Reprint 2021

Price : Rs. 480/-

ISBN : 81-85499-59-4

Our Social Media Platforms

www.facebook.com/KCHRTvm

www.twitter.com/kchr_Research

www.youtube.com/KCHR_Archives

Scan here for Website and
youtube playlist link

KCHR FELLOWSHIPS

1

Scholar in Residence

▶ Dr. V. J. Varghese

The three months short-term Scholar in Residence Fellowship envisaged to provide an opportunity for scholars to work on articles or monographs or for completing their scholarly work in progress. Dr. V. J. Varghese, Associate Professor, Department of History, University of Hyderabad proposes to work on the topic of “From being Defensive to Animosity: Demographic Transition of Syrian Christians and its Discontents in Modern Kerala”. The project explores three specific historic cum demographic contexts and the heterogeneous responses that the Syrian Christian/ Catholic community offered to those situations of numerical jittery. (i) The statist/Hindu anxiety on the growing proportion of Christians in the early twentieth century Travancore. (ii) The developmental anxieties of the mid-twentieth century Kerala as manifested in the birth control and family planning strategies, and the Syrian Christian responses to it. (iii) The current context of a self-perceived crisis of falling demographic significance, which engenders a set of strategies including advocacy of large families and early marriages, apart from a growing resentment to the Muslim community.

2

KCHR Ph.D. Fellowships

The fellowship grant, open to full-time research scholars enrolled in any Indian University working on themes in Social Sciences and Humanities with the thrust area being Kerala Studies.

1. **Faith in Neo-liberal Frontiers: On the Architecture of Public Space and Religiosity in Kerala.**
Harisa P. A., School of International Relations and Politics, Mahatma Gandhi University, Kottayam, Kerala
2. **Creation of ‘the Other’ in Urban Spaces in India– A Case Study on the Land and Labour Relations in the City of Ernakulam.**
Sankar Varma, Department of Economics, Christ (Deemed to be University), Bengaluru, Karnataka
3. **Muslim Woman and the Question of Autonomy: A Study on Multiple Dimensions of Reproductive Behaviours of Muslim women in Malappuram District, Kerala.**
Basima Shahna Muhammed V., Queen Mary’s College, Tamil Nadu
4. **Dissent, Protest and Prescription: Social Dimensions of Contestations in the Medieval Kerala Temple.**
Sreejith K.A., Sree Sankaracharya University of Sanskrit, Kerala
5. **A Study on the women domestic workers and the working women in the household of the employer in Kerala.**
Aswathi N.B., Jawaharlal Nehru University, New Delhi
6. **Making an Unnoticeable [Dalit] Language Visible to the World: A Study on the Language of The Parayas in Kerala, Southern India.**
Sajeesh O. G, School of Social Sciences, M G University, Kerala
7. **From Botanists to Healers: Portuguese Medical Interventions in Medieval Kerala.**
Ayana Antony, Maharaja’s College, Ernakulam, Kerala
8. **Lock Hospitals and Biopolitical Governance: Social History of “Prostitution” in Colonial Madras c.1860-1950.**
Athira P. Kumar, Gujarat Central University, Gandhinagar, Gujarat
9. **Islam and Indian Nationalism: Mappila Leaders of the Congress, 1915-1950.**
Musthafa Thanveer P. M., Jamia Millia Islamia, New Delhi.
10. **Environmental Colonialism and Travancore Forests: A Study of British Forests Policies In Travancore (1860-1930).**
Nandini S., Department of History, School of Social Sciences, Pondicherry University, Puducherry.

3

Fellowship to Revise Ph.D. Thesis

The Fellowship supports scholars to revise/modify their Ph.D. theses in the area of Kerala Studies towards preparing publications (monographs/articles).

1. **A Socio-Economic Study of Mappila Muslim Tea Plantation Workers in Wayanad, Kerala**
Najeeb V. R., Jawaharlal Nehru University, New Delhi
2. **Print, Communities and the Novel in Nineteenth-century Kerala**
Ashokan Nambiar C., Delhi University
3. **Globalization, Gender and the Unorganized Sector in Kerala**
Sonia George, Mahatma Gandhi University, Kottayam
4. **The Indian Ocean and the Emergence of Maritime Malabar: Commodities, Communities and the Coast, c. 9th-14th centuries**
Digvijay Kumar Singh, Jawaharlal Nehru University, New Delhi

4

Early Career Fellowships

KCHR Early Career Fellowships are awarded to scholars in the early phase of their academic careers. The scholars who have completed their Ph.D. in the last ten years are provided the grant to do independent research for one year.

1. **Lordly Śūdra and the Brahmin Questioners: Early Modern Political Conflict in Cāttirāṅkaṃ.**
Abhilash Malayil, Assistant Professor, Department of History, Sree Sankaracharya University of Sanskrit, Kalady, Ernakulam, Kerala
2. **Return of the Repressed: Colonialism and Inventing Buddhist traditions in Kerala.**
Abey Thomas, Kakkottumola, Mayyanad, Kollam, Kerala
3. **Electric Light and its Experience: A Study on Electric Lighting in the Twentieth Century Kerala.**
Sreedevi D., Katampazhipuram, Palakkad, Kerala.

5

Thematic Post-Doctoral Fellowships

The fellowship is intended to enable researchers to have continuity in their academic careers by allowing them to develop and research on a post-doctoral theme.

1. **Inscriptions on Mosques and Tombstones in Kodungallur Taluk: Seeing Sources for the Early and Medieval History of Kerala Muslims.**
Anas P.A., Kathiyalam, Thrissur
2. **The Bhūlogaśāstraṃ: (ഭൂലോകശാസ്ത്രം) A Study of an Eighteenth-Century Malayalam Text.**
Jeena Sarah Jacob, Patpargani, Delhi
3. **The Missionary Word and the World of Print: A Case Study of the CMS and St Joseph's Press in Kottayam.**
Manjusha Madhu, Lado Sarai- New Delhi

6

Fellowship for Independent Research - Women

This fellowship supports women who have a genuine academic interest in history, humanities, and social sciences.

1. **Art and Architecture in the Malabar Coast: The maritime trade and its influences on the material culture of the Northern Malabar Coast and its hinterlands.**
Melbin Thomas, Manakkadavu, Kannur
2. **Study on the pattern of migration from Kollam to Tanzania during 1930 to 2018.**
Somy Solomon, Kumablangi, Ernakulam
3. **ചെമ്മൂടൻ്റെ ഒരു ദേശത്തിൻ്റെ കഥ**
V.M. Girija, Kochi, Ernakulam

പമ്പാനദി പരിസ്ഥിതിയും പരിപാലനവും

എൻ.കെ. സുകുമാരൻ നായർ

ഡോ. കെ. ബീന

നമ്മുടെ തണ്ണീർതടങ്ങൾക്ക്, തടാകങ്ങൾക്ക്, കുളങ്ങൾക്ക്, കിണറുകൾക്ക്, എന്താണ് സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്? ഡോ. സി.ജി രാമചന്ദ്രൻ നായർ തന്റെ അവതാരികയിലൂടെ ഉന്നയിച്ച ചോദ്യമാണിത്. കേരളം നേരിടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളിലൊന്ന് നദികളുടെ നശീകരണമാണ്. പരിസരമലിനീകരണത്തെ 'അനേകം തലകളുള്ള ജീവി' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രകൃതി നാശം സർവ്വനാശം വരുത്തുമെന്ന മുന്നറിയിപ്പോടെയാണ് 'പമ്പാനദി പരിസ്ഥിതിയും പരിപാലനവും' എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ അവതാരിക ആരംഭിക്കുന്നത്. 2018-ൽ നാം അനുഭവിച്ച പ്രളയദുരന്തം പുഴകൾ കേരളത്തിനുമുന്നെ മുന്നറിയിപ്പു മാത്രമാണ്.

മനുഷ്യസംസ്കാരത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ ജലസ്രോതസ്സുകൾ മഹത്തായ സംഭാവനകളാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും ജല സംരക്ഷണവും പരസ്പരപൂരകമായി നിലനിൽക്കുന്നു. പരിസ്ഥിതി ബോധം നമ്മുടെ സാമൂഹ്യ ബോധത്തിന്റെയും രാഷ്ട്രീയ ബോധത്തിന്റെയും ഭാഗമാക്കിയെടുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ജലത്തെ രക്ഷിക്കുക, ജീവനെ രക്ഷിക്കുക എന്ന ചിന്ത സമകാലിക കേരളീയാന്തരീക്ഷത്തിൽ ചർച്ചയായെന്ന ഒരു പരിസ്ഥിതി പഠനഗ്രന്ഥമാണ് 'പമ്പാനദി പരിസ്ഥിതിയും പരിപാലനവും'. തന്റെ പ്രവൃത്തിമണ്ഡലത്തിന്റെ ഗരിമയാൽ 'പമ്പ സുകുമാരൻ നായർ' എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന എൻ.കെ. സുകുമാരൻ നായരാണ് ഗ്രന്ഥകർത്താവ്.

പമ്പയെക്കുറിച്ചും പമ്പാനദിയുടെ സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ചും വ്യക്തമായൊരു ധാരണ ഉറപ്പിക്കുന്നതിനായി രചിച്ച ഗ്രന്ഥമെന്നാണ്, ഒരു മനുഷ്യായുസ് മുഴുവനും

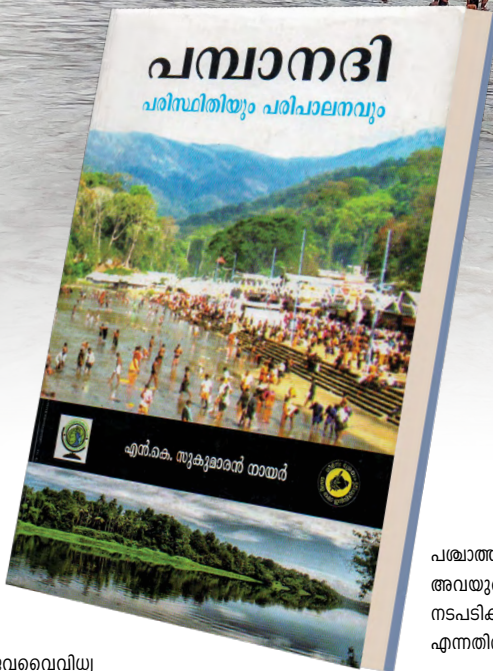
പരിസ്ഥിതികപഠനത്തിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി ജീവിച്ചുതീർത്ത സുകുമാരൻ നായർ പുസ്തകത്തെക്കുറിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്. 'പമ്പാ പരിരക്ഷണ സമിതി'യുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പുറത്തുവിട്ട ഒരു പഠനകേന്ദ്രംതന്നെ സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തനം സാധ്യമാക്കുന്നത്. പഠന കേന്ദ്രത്തിൽ ശേഖരിക്കപ്പെട്ട റിപ്പോർട്ടുകൾ, പത്രവാർത്തകൾ, പഠനഫലങ്ങൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് സ്വാംശീകരിച്ചെടുത്ത അറിവാണ് കൃതിയുടെ കാതൽ.

ബെൽ അധ്യായങ്ങളും കനപ്പെട്ട അനുബന്ധവുമാണ് പുസ്തകത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം. സമകാലീന ജനതയുടെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനോടൊപ്പം ഭാവിതലമുറയുടെയും ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുവാനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാത്ത വികസനത്തെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകുന്ന യൂണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് എൻവയോൺമെന്റ് പ്രോഗ്രാമിന്റെ ലക്ഷ്യത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് ഓരോ അധ്യായവും കടന്നുപോകുന്നത്. വളരെ വിദഗ്ദ്ധമായി നദികളെക്കുറിച്ചും നദീതട സംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ചും പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണ് ഇവയോരോന്നും. പമ്പാനദിതടത്തിലെ ജൈവവൈവിധ്യസംരക്ഷണവും പമ്പാനദി സംരക്ഷണത്തിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കും വിശദീകരിക്കുന്നതാണ് അവസാന അധ്യായങ്ങൾ. പ്രകൃതി സംരക്ഷണമെന്നത് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്വമാണെന്നും അതിൽനിന്നും ഒരു നാടിന്റെ വികസന പ്രക്രിയയെ ഒഴിച്ചുനിർത്താനാവില്ലെന്നും പുസ്തകം വിശദീകരിക്കുന്നു. പുസ്തകത്തിന് ആധാരമായ പഠനങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ പങ്കുവെക്കുന്ന രീതിയാണ് ഓരോ ലേഖനവും പിന്തുടരുന്നത്. പമ്പാനദി

സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട റിപ്പോർട്ടുകൾ, നിയമങ്ങൾ, ആക്ഷൻപ്ലാൻ തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ അറുപതിലധികം പുറങ്ങളിലായി അനുബന്ധത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ആറ്റുമണൽ എന്നത് നദികളെ സംബന്ധിച്ച് അതിന്റെ 'മജ്ജയും മാംസവും'മാണ്. അശാസ്ത്രീയ മണൽഖനനം ഇപ്പോൾ കേരളത്തിലെ നദീവ്യവസ്ഥയുടെ ഘടകങ്ങളെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പമ്പാനദിയുടെ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നത്തിൽ ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ഏറ്റവും ഊന്നൽകൊടുത്ത് പഠനവിധേയമാക്കിയിട്ടുള്ളത് മണൽഖനനത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ്. ഇതേത്തുടർന്ന് ഇല്ലാതായി കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നദികളുടെ കൈവഴികളെക്കുറിച്ചും ഗഹനമായ കുറിപ്പ് പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. വട്ടോറിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനായി ശ്രീ. ജോർജ്ജ് ജെ. മാത്യു അധ്യക്ഷനായ നിയമസഭാ പരിസ്ഥിതിസമിതി 2003 ജൂലൈയിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് സമർപ്പിച്ചിരുന്ന റിപ്പോർട്ടിന്റെ സംക്ഷിപ്തരൂപം പുസ്തകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

1992-ൽ റിയോവി ജനീറോയിൽ ചേർന്ന ഭൗമ ഉച്ചകോടി ജൈവവൈവിധ്യ കരറിന് രൂപം കൊടുത്തു. ഭൂമിയിലെ ജീവജാലങ്ങളുടെ ആവാസവൈവിധ്യം, സസ്യ-ജന്തുജാതികളുടെ വൈവിധ്യം, ജനിതക വൈവിധ്യം എന്നിവ ചേർന്നതാണ് ജൈവവൈവിധ്യ സങ്കൽപ്പം. മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിനുവേണ്ടി ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുരിതപ്പെടുത്തുന്നതിന് ലോകരാഷ്ട്രങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും സഹായിക്കുകയുമാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. ഈ ലക്ഷ്യം മുന്നിൽ വച്ചുകൊണ്ട് പമ്പാനദിതടത്തിലെ

▶ ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിന്റെ ആവശ്യകത അടയാളപ്പെടുത്തുകയാണ് ഗ്രന്ഥകാരൻ. ജൈവസമ്പത്തിന്റെ കണക്കുകളും കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനങ്ങളും പശ്ചിമഘട്ടവും പമ്പാനദിയുമെല്ലാം സവിസ്തരം പുസ്തകം ചർച്ചചെയ്യുന്നുണ്ട്. പമ്പാനദിയെ ജൈവവൈവിധ്യസംരക്ഷിത മേഖലയാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും കാര്യകാരണസഹിതം ഗ്രന്ഥകർത്താവ് വിശദമാക്കുന്നു.

പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രശാഖയ്ക്ക് ഒരു മുതൽക്കൂട്ടായിരിക്കും മലയാളത്തിലെ ഈ ഗ്രന്ഥമെന്ന് സംസ്ഥാന ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിൽ മുൻ എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ് ചെയർമാനായിരുന്ന ഡോ. സി.ജി രാമചന്ദ്രൻ നായർ തന്റെ അവതാരികയിൽ കുറിക്കുന്നു. കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഈ ഗ്രന്ഥം പമ്പാനദിയുടെ ചരിത്രവും

പശ്ചാത്തലവും വിശദമായി മനസ്സിലാക്കാനും അവയുടെ സംരക്ഷണത്തിന് കൈകൊള്ളേണ്ട നടപടികളെക്കുറിച്ചറിയാനും സഹായിക്കുമെന്നതിൽ എന്നതിൽ സംശയമില്ല.

പമ്പാനദി കൊണ്ടുണ്ടായ ഏറ്റവും വലിയ നേട്ടം കൂട്ടനാട് എന്ന ഫലഭൂയിഷ്ഠമായ ഭൂപ്രദേശത്തിന് രൂപം കൊടുത്തതാണെന്നാണ് പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തകനായ സുകുമാരൻ നായരുടെ അഭിപ്രായം. 2018-ൽ പ്രളയ ജലം വിഴുങ്ങിയ കൂട്ടനാട്ടിനെ അതിജീവനത്തിന്റെ പാതയിലേക്ക് കരകയറ്റുന്നതിനായി സർക്കാരിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ മഹാശുചീകരണ യജ്ഞം സംഘടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. വലിയ പ്രാധാന്യത്തോടെയാണ് 2018 ആഗസ്റ്റ് 28, 29 തീയതികളിലെ മാധ്യമങ്ങളിൽ ഈ വാർത്ത അച്ചടിച്ചു വന്നത്. രണ്ടായിരത്തിലധികം എഞ്ചിനീയർമാർ, കെട്ടിട നിർമ്മാണം, ഐ.ടി., ഇലക്ട്രിക്കൽ എന്നീ മേഖലകളിലെ വിദഗ്ധർ അടങ്ങുന്ന ഒരു വലിയ സംഘം ആളുകളുടെ കൂട്ടായ പരിശ്രമം കൂട്ടനാട് താലൂക്കിലെ പുത്രണ്ട് പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഒരുമിച്ചു നടന്ന മഹാശുചീകരണ യജ്ഞത്തിൽ പങ്കെടുത്തു. കാലടിയെലെ

മണ്ണുചോരുന്നോൾ അറിഞ്ഞും അറിയാതെയും അതിജീവനത്തിന്റെ നേർപാഠങ്ങൾ മനുഷ്യൻ പഠിച്ചു തുടങ്ങുമെന്നതിന് ഇതൊരുദാഹരണം മാത്രം. ജലം മനുഷ്യന്റെ സംസ്കാരമാകുന്ന ലോകത്ത് അത് കാത്തുവെയ്ക്കാതെ തരമില്ലല്ലോ!

Dr. K. BEENA
Research Assistant, KCHR

NEW ARRIVALS IN KCHR LIBRARY

പ്രളയാനന്തര മാനവികത
ശബരിമലയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ

Post Flood Humanity: At Sabarimala
Context

Author: B. Rajeevan
Publisher: DC Books, 2018
ISBN : 9788124019979

Collection type : Literature
Call number : G 894.812 4 RAJ/P

നിങ്ങൾ കൊല്ലുന്ന ഞങ്ങളുടെ ഭൂമി

Our land that you kill

Authors : Bijesh Balakrishnan
Publisher: DC Books, 2020
ISBN : 9789387169906

Collection type : Biography
Call number : B 920 BAL/N

ഹരിതനിരൂപണം മലയാളത്തിൽ

Green Review /Criticism in Malayalam

Authors : G. Madhusoodanan
Publisher: Current Books, 2015
ISBN : 9788124019979

Collection type : Literature
Call number : G 894.812 4 MAD/H

പരിസ്ഥിതി സമ്പദ് ശാസ്ത്രം : ചരിത്രം,
സിദ്ധാന്തം, പ്രയോഗം

Environmental Economics: History,
Theory, Practice

Authors : K. Sahadevan, K.R. Ajithan,
and Smitha P. Kumar
Publisher: DC Books, 2022
ISBN : 9789354821233

Collection type : General Reference
Call number : G 574.509 SAH/P

പരിസ്ഥിതിയും ജൈവവൈവിധ്യവും

Environment and Biodiversity

Authors : Suresh Mannarasala and
Renuka R.
Publisher: DC Reference, 2022
ISBN : 9789387169319

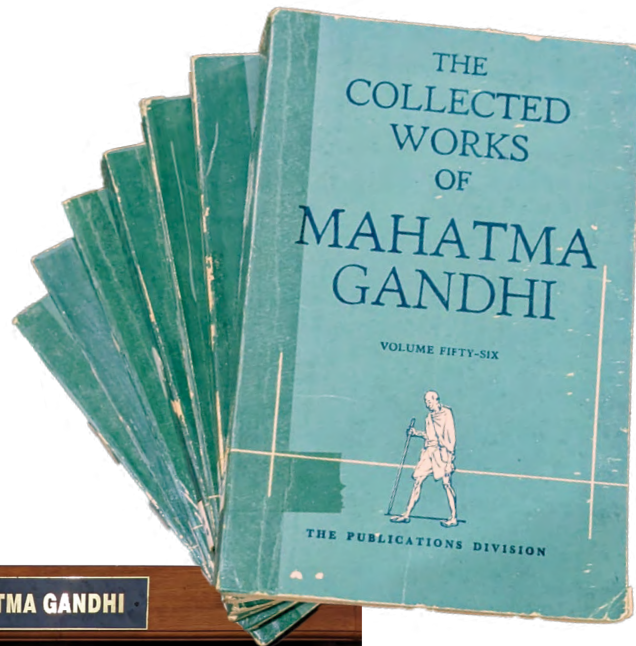
Collection type : General Reference
Call number : G 575.5 MAN/P

AREA IN FOCUS @ KCHR LIBRARY

The Collected Works of Mahatma Gandhi (1884 - 1942)

We have 75 Volumes of *The Collected Works of Mahatma Gandhi* published by the Publication Division, Ministry of Information and Broadcasting, Government of India in our Library at Thiruvananthapuram. This precious collection is donated to the Library by Shri. K. G. Sukumara Pillai (Retd. Additional Secretary, Finance Department, Govt. of Kerala). The first volume of the collected works of Mahatma Gandhi was published in 1969. Each volume contains memorials, letters, petitions, speeches, notes, etc. drafted by Mahatma Gandhi in chronological order.

These documents constitute a gradual chronological survey of social and political events which are not only informative in content but historical in nature. The 18th, 26th, 35th, 56th, and 64th volumes have the transcripts of Gandhiji's speeches while he visited Kerala. This invaluable collection of letters, speeches, notes, etc. are adorable resources for the scholars and researchers working in the field of the colonial history of India.

The Collected Works of Mahatma Gandhi in the KCHR Library Thiruvananthapuram
| Photo : Hari Sankar B.

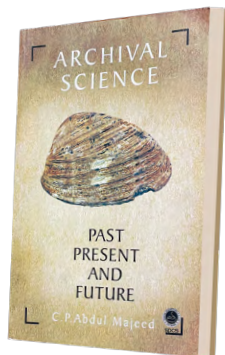

NEW ARRIVALS IN KCHR PATTANAM LIBRARY

Archival Science: Past, Present and Future

Author: C.P Abdul Majeed
Publisher: National Book Stall, 2017
ISBN : 9789387439047

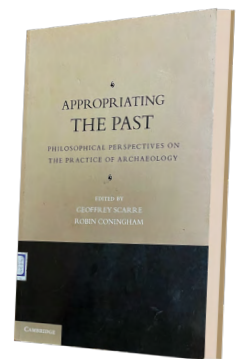
Collection type : General Reference
Call number : G 027.054 ABD/A
Status : On Shelf

Appropriating the Past: Philosophical Perspectives on the Practice of Archaeology

Editors : Geoffrey Scarre & Robin Coningham
Publisher : Cambridge University Press, 2013

Collection type : General Reference
Call number : G 930.1 SCA/A
Status : On Shelf

Poster Exhibition of Pattanam Excavations @ Pattanam Campus | Photo : Jishnu S Chandran, KCHR

POSTER EXHIBITION OF PATTANAM EXCAVATIONS

As the Covid 19 Pandemic slowly retreats, the Pattanam Campus started receiving more visitors curious about Pattanam archeological studies. Hence a poster exhibition has been set up at the School of Epigraphical Studies. The posters exhibited in the School of Epigraphical Studies informs on the methodology of excavation, artifacts, and historic structural remains unearthed from the excavations at Pattanam to the visitors. Screening of the videos related to the methodology of excavation, documentation, etc. informed the public about archaeological exploration and excavation. Interim reports of all seasons of Pattanam excavation are also exhibited.

Visitors @ Poster Exhibition | Photo : Sarath Chandrababu, KCHR

SCHOOL OF EPIGRAPHICAL STUDIES

Certificate Course in the Study of Old Scripts

The students of the course are presently engaged with various old scripts especially North Indian Brahmi, Tamil Brahmi, Vattezhuthu, Kolezhuthu, and Grandha with the guidance and supervision of experts like Professor M.R. Raghava Varier, Course Honorary Director, Dr. Ravishankar, Retired Director, ASI Epigraphy Branch Mysore, Dr. V. Selvakumar, Tamil University, Thanjavur, Dr. E. Sreejith, S.A.R.B.T.M Govt. College, Koyilandy, Kozhikode and Sri. S. Rajendu, Research Scholar, Tamil University, Thanjavur.

The students were trained to decipher the scripts and understand the variation of letters in the early writing system which made them successful in identifying and reading the scripts in North Indian Brahmi and South Indian Brahmi especially in the Ashokan inscription and Edakkal cave inscriptions. The guided engagement with the Thirunadarkunnu inscription, Chembra inscription, Thiruvannur inscription, Chemmanda inscription, Puthadi Thazhekav inscription, Thiruvalla copper plate, and Tharisapally copperplate equipped the students to understand the transformation from Brahmi to Vattezhuthu.

A Session by M. R. Raghava Varier | Photo: Jishnu S. Chandran, KCHR

Kuttiyattoor and Vazhepally inscriptions helped them understand the Grandha scripts and Kolezhuthu from Vellimuttom copper plate, Puthangadi Copper Plate and Morazha inscriptions. The practical sessions conducted during the field visit

to Trippunithura Hill Palace museum and Chavakkad Taluk office engaged students to learn closely about the Vattezhuthu inscriptions. They were also given training in estampage.

Epigraphy Field Work @ Chavakkad Taluk Office | Photo: Jishnu S. Chandran, KCHR

75TH ANNIVERSARY OF INDIAN INDEPENDENCE

BOOK DISCUSSION

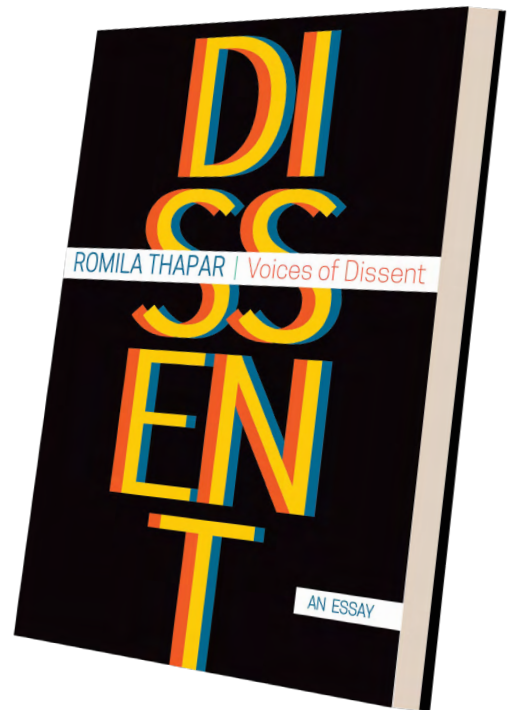
Voices of Dissent AN ESSAY

Author: Professor Romila Thapar

Seagull Books, Calcutta. 2020 | ISBN : 978 - 0857428622
Hardcover 172 pages | Price: Rs.499/-

11th January, 2022, 6.00 PM

In *Voices of Dissent: An Essay*, Romila Thapar looks at the articulation of nonviolent dissent and relates it to various pivotal moments throughout India's history. Beginning with Vedic times, she takes us from the second to the first millennium BCE, to the emergence of groups that were jointly called the Shramanas - the Jainas, Buddhists, and Ajivikas. Going forward in time, she also explores the views of the Bhakti sants and others of the fifteenth and sixteenth centuries and brings us a major moment of dissent that helped to establish a free and democratic India. Then Romila Thapar places in context the recent peaceful protests against India's new, controversial citizenship law, maintaining that dissent in our time must be opposed to injustice and supportive of democratic rights so that society may change for the better. Romila Thapar responded to the discussion in the author's remarks.

DISCUSSANTS

Dr. Simona Sawhney

Associate Professor, Department of
Humanities and Social Sciences
Indian Institute of Technology, Delhi

Dr. John Thomas

Assistant Professor, Department of
Humanities and Social Sciences
Indian Institute of Technology, Guwahati

KCHR WEBINAR SERIES

www.kchr.ac.in/pages/151/Webinars

05

'Who is Gandhi's Neighbour?'

Professor Ajay Skaria

Department of History,
University of Minnesota

28th March 2022, 07.30 PM

As Gandhi came to be increasingly influential in the movement for Indian independence, the presentation explored how one word surges to prominence in his vocabulary—swadeshi. While the word was scarcely new, Gandhi gives it a distinctive twist - for him, it is the aspiration to what he calls a 'non-violent nationalism'. Thinking especially but not exclusively with Gandhi, the presentation also explored the stakes of "non-violent nationalism" both in his times and ours. The speaker suggested that what most characterizes such nationalism is a skeptical though not antagonistic relation with the nation-state, as with the sovereignty-centered liberty that the citizens of such a nation-state exercise - liberty centered around rights and duties. Instead, he argued, non-violent nationalism involves what could be called a political friendship, or, more specifically, a democratic neighbourliness: a conception of place centered around the equality of neighbours. The paper tracked how Gandhi conceptualises the figure of the neighbour, and explores the relation of this neighbourliness with the nation-state.

06

Private and Public Sounds

GANDHI AND THE POLITICS OF AMPLIFICATION

Professor Lakshmi Subramanian

Visiting Faculty
Birla Institute of Technology and Science (BITS), Goa

22nd April 2022 at 3.00 PM

The talk addressed the questions of when does sound becomes public and how does it alter space and the ways we inhabit it. The speaker explored the distinction between private and public when it comes to sonic expression and reception and how the sacral sound complicates the distinction. These questions were addressed in the specific context of Gandhi and his intervention in the 'Music before Mosques' controversy during the 1920s. It also explored the ways in which Gandhi viewed sonic practices as part of both satyagrahi practices, an avowedly political activity as well as a seraphic pursuit to cultivate the moral self. Admittedly for Gandhi, the personal was political and ethical and therefore, it was not always easy to iron out a coherent and consistent discursive position on the issue. However, the speaker pointed out that a close reading of Gandhi's ideas on the subject of sound and sound management offers a useful lens to explore the complexity of the symbolic politics played around sound that was not simply about "the private and the public" but about the redefining of tradition and the constitution of its essential elements that could be safe-guarded by law.

Love and Revolution in the Twentieth-Century Colonial and Postcolonial World

Perspectives from South Asia and Southern Africa

EDITORS

G. Arunima

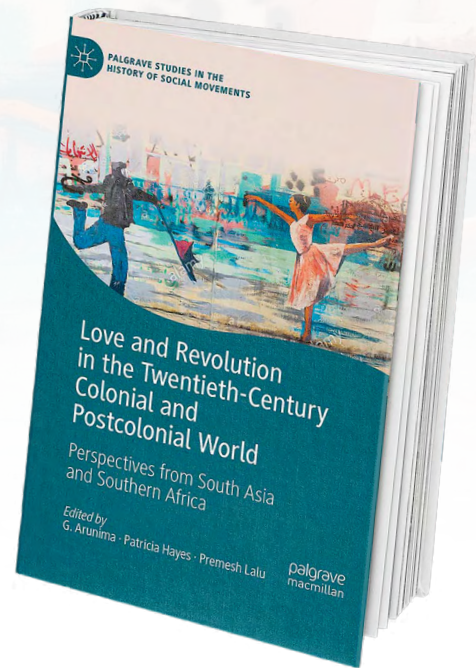
Professor in the Centre for Women's Studies at Jawaharlal Nehru University, India, and currently the Director of KCHR

Patricia Hayes

The NRF SARChi Chair in Visual History
Centre for Humanities Research, University of Western Cape, South Africa

Premesh Lalu

Professor of History, The African Institute, Sharjah

14th March, 2022, 3.30 PM

The event began with a brief introductory remark by two of the editors, Professor Patricia Hayes and Professor Premesh Lalu on the book which addresses emancipatory narratives from two main sites in the colonial world, the Indian and Southern African subcontinents. Exploring how love and revolution interrelate, the discussant, Professor Udayakumar observed that this volume is unique in drawing on theories of affect to interrogate histories of the political, thus interlinking love and revolution. The chapters engage with the affinities of those who live with their colonial pasts: the crisis of expectations, colonial national convulsions, memories of anti-colonial solidarity, and even shared radical libraries. Professor Sanil pointed out how the book calls attention to the specific and singular way in which notions of love of the world were born in a precise moment of anti-

colonial struggle: a love of the world for which one would offer one's life, and for which there had been little precedent in the history of earlier revolutions. It thus offers new ways of understanding the

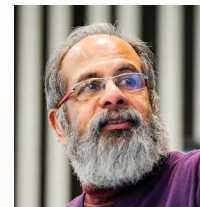
shifts in global traditions of emancipation over two centuries. After the discussion, the editors, Professor G. Arunima, Professor Patricia Hayes, and Professor Premesh Lalu responded to the queries. ●

DISCUSSANTS

Professor Udaya Kumar

Centre for English Studies
Jawaharlal Nehru University, Delhi

Professor Sanil V.

Department of Humanities and Social
Sciences, Indian Institute of Technology, Delhi

ചരിത്രശേഷിപ്പുകളുടെ പരിപാലിക

ദേശവും ജീവിതവും

സരള കെ. ബി. യുമായി നടത്തിയ സംഭാഷണം

ശ്രീലത ദാമോദരൻ

നിറഞ്ഞ തോടുകൾ, ചെളിപുതഞ്ഞ ഇത്തിൾപറമ്പിലെ ഊട്ടുവഴികൾ ഓർമ്മകളുടെ ചതുപ്പിൽ 59 വർഷം പിന്നിട്ട വഴികളെക്കുറിച്ച് കെ. ബി. എച്ച്. ആർ ഓഫീസിലിരുന്നു ഓർക്കുമ്പോൾ എന്താണ് സരളചെച്ചിട്ടുള്ള മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു വരുന്നത് ?

മണൽമുഖിയായിരുന്നു ഇവിടം. അതിരില്ലാത്ത പരന്ന മണൽ, നിറയെ തോടുകളും കൈത്തോടുകളും കുമ്പളങ്ങളും. ചകിരിയുടെയും കയറിന്റെയും കുന്നുകൾ. തോടുകളായിരുന്നു ഇവിടുത്തെ ജീവിതത്തെ ചലിപ്പിച്ചിരുന്നത്. ആളുകൾ വന്നു, വികസനം വന്നു, റോഡു വന്നു, തോടു നികത്തി വീടുവെച്ചു കൈത്തോടും മുടി കടലും മുടി. ഒറ്റ മഴയ്ക്കുതന്നെ വെള്ളം കെട്ടിനിന്ന് റോഡുകൾ ചെളിക്കുഴികളും തോടുകളുമായി. ഇന്നു മഴയ്ക്ക് ശക്തി കൂടിയത് പലദശങ്ങളിലും 'തോണിയിറക്കും'. ഇക്കഴിഞ്ഞ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ അമ്മയ്ക്കും മക്കൾക്കുമൊപ്പം താമസിച്ചിരുന്ന വാടകവീട് വിട്ട് ഞങ്ങൾക്കു പോകേണ്ടി വന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, വീടുപണിക്കായി കൊണ്ടുവന്ന സാധനങ്ങളും വീട്ടുസാധനങ്ങളും വെള്ളത്തിന്റെ ഔഷ്ണിനൊപ്പം പോയി. രോഗിയായ അമ്മയെ അയൽവാസിയായ യാക്കുമ്പിന്റെ മേൽക്കൂരയിൽ ഷീറ്റിട്ട ദാഗത്തേക്ക് കസേരയിൽ മാറ്റി, വീട് വൃത്തിയാക്കി, പൂർവസ്ഥിതിയാവുന്നതുവരെ ആ കുടുംബത്തോടൊപ്പമായിരുന്നു ഞങ്ങൾ. അങ്ങനെ എന്തൊക്കെയോ മാറ്റങ്ങൾ, മനുഷ്യരും മാറി, ചുറ്റുപാടും മാറി.

പട്ടണത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിയുമായി ഇഴുകി ചേർന്നതായിരിക്കുമല്ലോ ചെച്ചിയുടെ ബാല്യവും ജീവിതവും?
അതെ. പട്ടണത്തിനു പടിഞ്ഞാറ് ഇത്തിൾ പറമ്പുപള്ളിക്ക് വടക്കു വശത്തായിരുന്നു എന്റെ വീട്. അച്ഛനും അമ്മയും മൂന്ന് സഹോദരന്മാരും മൂന്ന് സഹോദരിമാരും അടങ്ങുന്ന വലിയ കുടുംബമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടേത്. അമ്മ എൻപത്തിയൊന്നു വർഷം ജീവിച്ചിട്ടും ആശുപത്രി എന്നൊന്നു കണ്ടിട്ടേയില്ല. ചിറ്റയാണ് ഏഴുപ്രസവവും എടുത്തത്. എന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്കും കാര്യങ്ങൾ

മാറി. ഒരു ആണും ഒരു പെണ്ണും അടങ്ങുന്ന ചെറിയകുടുംബങ്ങളായി. പ്രസവം ആശുപത്രിയിലു മാറി. അച്ഛൻ ആയകാലത്തു നന്നായി അധ്വാനിച്ചിരുന്നു. വെളുപ്പൻകാലത്തു ചകിരിപ്പണിക്കായിറങ്ങുന്ന അച്ഛന്റെ നിഴൽരൂപമാണ് ഞങ്ങൾ കുട്ടികൾ അന്ന് ആദ്യം കാണുന്നത്. അക്കാലത്തു ഈ പ്രദേശത്തുണ്ടായിരുന്ന തോടുകളായിരുന്നു ഇവിടുത്തെ ജീവിതം ചലിപ്പിച്ചിരുന്നത്. തോട്ടിൽ മണ്ണും ചെളിയും നിറച്ച വല്ലങ്ങളിൽ മൂന്നുമാസക്കാലം കൊണ്ട് ചീയുന്ന തൊണ്ടുകൾ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്ന് കൊട്ടേടികൊണ്ട് തല്ലിയെടുത്ത് ചകിരിയാക്കി കയർപിരിച്ചു കച്ചവടക്കാർക്കുകൊടുത്തായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ജീവിതം മുന്നോട്ടുപോയത്. ഏകദേശം 35 തേങ്ങാമടൽ വരെ ഒരു ദിവസം അമ്മ തല്ലിയിരുന്നു. അതിൽനിന്നും ഏകദേശം 200 മുടി കയർവരെ ഒരു ദിവസം പിരിച്ചിരുന്നു. തല്ലിയിട്ട തൊണ്ടിൽനിന്നും ചകിരി വേർപെടുത്താനായി കുട്ടികളായ ഞാനും അനുജത്തിയും അവർക്കൊപ്പം കൂടിയിരുന്നു. പ്രത്യേക ഇടങ്ങളിൽ ആണുങ്ങൾ ചുമന്ന് അട്ടിയിട്ട കയർ കൂലിനൽകി തോണികളിൽ അടുക്കി കച്ചവടക്കാർ ആലപ്പുഴയ്ക്കു കൊണ്ടുപോയി. തോട്ടിലൂടെയുള്ള ഗതാഗതത്തിനൊന്നിരൊഴുക്കിനൊ ഇതൊന്നും അന്നൊരു തടസമായിരുന്നില്ല. തോടുകൾക്കിരുകരകളിലും ജനവാസം കൂടിയതോടുകൂടിയും തോടുമായി നേരിട്ടുള്ള ബന്ധം അവസാനിച്ചതോടുകൂടിയും തോട്ടിൽ മാലിന്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞു, വീതികുറഞ്ഞു നിശ്ചലമായി. മഴക്കാലത്തും വേനലിലും ഇന്ന് തോടിന്റെ കരയിലെ ജീവിതം ദുരിതമാണ്.

പട്ടണം എന്ന ദേശത്തിന്റെ ചരിത്രവഴികളോട് ചെന്നുനിൽക്കുന്ന തോടും തോണിയുമെല്ലാം ചെച്ചിയുടെ ജീവിതത്തിലും വലിയ അനുഭവങ്ങൾ ആയിരിക്കുമല്ലോ?
തോട്ടിൽ വെള്ളം കയറുന്ന സമയത്ത് പാലം കയറിയും ഇറങ്ങിയുമുള്ള നടപ്പും വെള്ളം കുറവുള്ള സമയത്ത് ഇടത്തോടുകൾ അടക്കം എല്ലായിടത്തും ഇറങ്ങിയുള്ള നടപ്പും ഓർമ്മയിൽ തങ്ങിനിൽക്കുന്ന നല്ല അനുഭവങ്ങളാണ്. ഇന്ന് ആർക്കെങ്കിലും ഈ

തോട്ടിൽ ഇറങ്ങാൻ കഴിയുമോ? കണ്ണിൽക്കണ്ടതെല്ലാം വലിച്ചെറിഞ്ഞും മാലിന്യങ്ങൾ ഒഴുക്കിവിട്ടും അത്രക്കു മോശമാണ് ഇന്ന് അതിന്റെ അവസ്ഥ. മുൻപ് ഈ തോടുകളിലും അതിന്റെ കരയിലുമായിരുന്നു ജീവിതം. അത്യാവശ്യം ചെറിയ യാത്രകൾക്കുവരെ അന്ന് തോണിയാണ് ആശ്രയം. പണ്ട് കൊപ്രയും തേങ്ങയും കയറും രാത്രി ഇവിടെ നിന്നു പുരത്തോണിയിൽ കയറ്റും. രാത്രിയാണ് തോണികുത്തുന്നത്. രാവിലെയോടെ ആലപ്പുഴയിലും കോഴിക്കോട്ടുമൊക്കെ എത്തും. പട്ടണത്തുനിന്ന് പടിഞ്ഞാറേക്ക് ചെറായികടപ്പുറം ദാഗത്തേക്കുള്ള തൊണ്ടിക്ക് വെള്ളം ഒഴുക്കി അച്ഛനാണ് ലേലത്തിന് പിടിച്ചത്. പൊക്കാളി പാടശേഖരങ്ങളും കെട്ടും കടന്നുവേണം തൊണ്ടിക്ക് വിലത്തൊൻ. പ്രായമായ പൊക്കാളി തൊണ്ടുകൾ ചേറോടെ പിഴുതെടുത്ത് പാടത്ത് നടുന്ന സ്ത്രീകളും വെള്ളം ഇറങ്ങിയാൽ മുട്ടോളം ചെളിയിൽ മീൻതപ്പിപ്പിടിക്കുന്ന സ്ത്രീകളും അന്നത്തെ കാഴ്ചയുടെ അനുഭവങ്ങളാണ്.

തൊഴിലിടത്തിലും പൊതുജനലത്തിലും പൊതുവെ സ്ത്രീകളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടായിരുന്നോ ? ഈ പ്രദേശത്തു ജനിച്ചു വളർന്ന വ്യക്തി എന്ന നിലയിൽ ചെച്ചിയുടെ അനുഭവം എന്തായിരുന്നു?
ചകിരിപ്പണിയിൽ സഹായിച്ചിരുന്നതുപോലെ കടവിൽ തോണിയിറക്കാനും പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ ഒഴുക്കിന് എതിരെ അമരം പിടിക്കാനും അച്ഛന് ഭക്ഷണവുമായി പോയിരുന്ന ഞാനും അനിയത്തിയും കൂടും. അച്ഛനോടുള്ള സ്നേഹത്തോടൊപ്പം ഈ സഹായങ്ങൾക്കൊക്കെ അച്ഛൻ തരുന്ന ചെറിയ പ്രതിഫലം വലിയ പ്രചോദനം

മായിരുന്നു. അത് കൂടുതലായിട്ടു മണ്ണിൽ കുഴിച്ചു വെച്ച്, അച്ഛനുതന്നെ തിരിച്ചുകൊടുത്ത് ഞങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കും മറ്റും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതിന്റെ സംത്യപ്തിയും അതു നൽകിയ സാമ്പത്തിക സ്വാതന്ത്ര്യവും ആസ്വാദ്യകരമായിരുന്നു. അന്ന് സ്ത്രീകൾക്ക് 'ഏത് റോട്ടിലും കിടന്നുറങ്ങാം. ഏതു കാട്ടിലും പോകാം'. സൈക്കിൾ ചവിട്ടുകാണാൻ പോയാലും ഞങ്ങളുടെ ഇടാൻ പോയാലും ആരും ഒന്നും അന്വേഷിച്ചിരുന്നില്ല.

സംത്യപ്തമായ ഭൂതകാലം ഓർത്തെടുക്കുമ്പോൾ അവിടെയും സഹോദരന്മാരെക്കുറിച്ചു പരാമർശിച്ചില്ലേ?
ഞാനും എന്റെ അനിയത്തിയും ഒഴികെ ബാക്കിയെ

ല്ലാവരും അമ്മാവന്മാർക്കൊപ്പമായിരുന്നു താമസം. സാമ്പത്തികമായി ഞങ്ങളുടെ കൂടുംബം ബുദ്ധി മുട്ടിലായിരുന്നെങ്കിലും പുതിയകാവിലെ പലചരക്ക് കച്ചവടക്കാരായ അമ്മാവന്മാർ സാമ്പത്തികമായും വിദ്യാഭ്യാസപരമായും പുരോഗതിയിലായതിനാൽ പട്ടണത്തെ മറ്റു കൂടുംബങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിരുന്ന ദാരിദ്ര്യം ഞങ്ങൾക്കനുഭവിക്കേണ്ടതായി വന്നില്ല. ഞാനും അനിയത്തിയും ഒഴിച്ച് ബാക്കിയെല്ലാവരും അവർക്കൊപ്പമായിരുന്നു. ഭക്ഷണക്രമത്തിലും രുചിയിലും വളരെയേറെ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചുവെങ്കിലും അന്ന് ഒരു നേരം കിട്ടുന്ന കഞ്ഞിയുടെ സ്വാദ് ഇന്നത്തെ ഒരു ഭക്ഷണത്തിനുമില്ല. പഷ്ണി സമയത്ത് അമ്മാവന്മാർ

എത്തിച്ചിരുന്ന അരിയിൽ ഒരു പങ്ക് അമ്മ വെള്ളത്തിനു പോകുമ്പോൾ കലത്തിലാക്കി ആരുമറിയാതെ അമ്മയുടെ സുഹൃത്തുക്കൾക്കായി നൽകിയിരുന്നു.

ചേച്ചിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസം
നാലുവരെ പഠിച്ചു. ആദ്യം പുതിയകാവ് തെക്കേ സ്കൂളിലും പിന്നീട് വടക്കേ സ്കൂളിലും. ആനന്ദബ്ബു പാവാടയും വെള്ളബ്ബുയ്യുമായിരുന്നു അന്നത്തെ യൂണിഫോം. അമ്മ അത് വാങ്ങിത്തന്നു. പുതിയകാവ് അമ്പലത്തിന്റെ തട്ടിന്റെപുറത്തെ കളികളും ആൽമരങ്ങളുടെ നിഴൽ പറ്റിയുള്ള ഇരിപ്പും കൂട്ടിനായരുടെ കടയിലെ മിറായിയുടെ മധുരവും ഇന്നും മനസിലുണ്ട്.

ചരിത്രശേഷിപ്പുകളുടെ പരിപാലിക ദേശവും ജീവിതവും

Scan here for Website and youtube playlist link

▶ തൊണ്ട് തല്ലി കയർ പിരിച്ചിരുന്നവർക്കും ചാപ്രയിൽ കയർ നെയ്തിരുന്നവർക്കും പിന്നീട് എന്തുസംഭവിച്ചു? ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലും സരളച്ചേച്ചികളിവിടം വിട്ടുപോകേണ്ടതായി വന്നിട്ടില്ലേ? അപ്പോൾ വിവാഹം പട്ടണത്തുവന്നു വിവാഹം കഴിച്ചാൽ പട്ടണിയാണ് എന്ന് അന്നൊരു സംസാരമുണ്ട്. കാരണം, അന്ന് നാട്ടിൽ പുതിയകാവനിപ്പുറത്തേക്ക് കയറുപിരിക്കലും അനുബന്ധജോലികളുമായി രാവും പകലുമില്ലാതെ അധ്വാനമായിരുന്നു സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും. പിന്നീടങ്ങോട്ട് ബനിയൻ കമ്പനിയും ടയർകമ്പനിയും വിവിധജോലികൾക്കായും കച്ചവടത്തിനായും തമിഴ്നാട്ടിലേക്ക് ഒരു വിദേശ ആളുകൾ ഇവിടെനിന്നും പോയിരുന്നു. ഇതിനു 'മലബാറിൽ പോയി' എന്നാണ് അന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നത്. അങ്ങനെ പോയകൂട്ടത്തിൽ ചിറ്റപ്പന്മാരിൽ ഒരാൾ ദർത്താവിന്റെ അമ്മാവനൊപ്പം തിരുപ്പൂരിൽ ചായക്കച്ചവടം നടത്തിയിരുന്നു. കൂട്ടുകാരായ ഇവർക്കിടയിൽ നടന്ന ആലോചനയാണ് എന്റെ കല്യാണത്തിൽ കലാശിച്ചത്. കല്യാണം തിരുപ്പൂരിൽ ചിറ്റപ്പന്റെ വീട്ടിൽ വെച്ചായിരുന്നു. കല്യാണശേഷം തരുമിശ്ശി ദർത്താവിന്റെ വീട്ടിലേക്കുതാമസം മാറി. ഈഴവ ജാതിയിലാണ് ജനിച്ചു വളർന്നതെങ്കിലും സന്യാസാഭിയും ശുദ്ധാരോഗ്യങ്ങളിൽ തിരിച്ചറിവുള്ളതിനാലും മേനോൻ കുടുംബവുമായി ഐക്യപ്പെടാൻ വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല.

പട്ടണത്തെ പൊതുജീവിതത്തിലും സരളച്ചേച്ചിയുടെ വ്യക്തിജീവിതത്തിലും സാമൂഹിക വിവേചനം ഒരു തരത്തിലും ഇടപെട്ടിരുന്നില്ലേ? അമ്മ - അമ്മമ്മയുടെ കാലംവരെ തീണ്ടാപ്പാട് അകലത്തുതന്നെയായിരുന്നു പെലയരും കണക്കരമൊക്കെ. എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ കാലമായപ്പോഴേക്കും കുറച്ചൊക്കെ മാറിതുടങ്ങി. ക്ലാസ്സുമറികളിലും പാഠപുസ്തകത്തിലും അത് ചർച്ചചെയ്തു. വീടുകളിലും അത് സംസാരവിഷയമായിരുന്നു. എങ്കിലും അമ്മയൊക്കെ അവരുടെ ശീലങ്ങൾക്കനുസരിച്ചാണ് മനുഷ്യരെ കണ്ടത്. തരുമിശ്ശിയിൽ വിവാഹം കഴിച്ചു കൊണ്ടുപോയ അവസരത്തിൽ ചിറ്റപ്പനും മറ്റും

ജാതിയെക്കുറിച്ചുള്ള സംസാരം അവിടെ വേണ്ടെന്നുപറഞ്ഞു വിലക്കിയിരുന്നു. അവിടെ ആരുംതന്നെ ജാതി തിരിച്ചറിഞ്ഞുമില്ല, ആരോടും ജാതിപറഞ്ഞിരുന്നുമില്ല.

ഇടമുറിഞ്ഞുപോയ ജീവിതത്തിൽ സരളച്ചേച്ചിക്കും ഓർക്കാൻ ഒരു പ്രവാസകാലം ഉണ്ടായിരുന്നല്ലോ? അതെ, അധികകാലം തരുമിശ്ശിയിൽ നിൽക്കാതെ ഞങ്ങളും ചായക്കച്ചവടത്തിനായി തിരുപ്പൂരിലേക്കുപോയി. ഞാൻ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്ന ചുടൻ എണ്ണക്കടികൾക്ക് അവിടെ വലിയ ഡിമാൻഡായിരുന്നു. ചുടങ്ങളും വരണ്ടതുമായ പ്രദേശമായിരുന്നു അവിടം. പട്ടണത്ത് ശുദ്ധജലത്തിനായി പരിസരത്തുള്ള കുളങ്ങളെയാണ് ആശ്രയിച്ചിരുന്നത്. ഒരു കുളത്തിൽ നിന്നല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊന്നിൽ നിന്നും വളരെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ എല്ലാവരും വെള്ളം എടുത്തിരുന്നു. എന്നാൽ അവിടെപ്പോയതോടെ കുടിവെള്ളത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടായി. അതുപോലെ തന്നെ ചുടുകാടുകളെയും വെളിമ്പ്രദേശത്തെയും ആശ്രയിച്ചായിരുന്നു പ്രദാതകർമ്മകൾ. ആദ്യകാലത്തൊക്കെ നാടിനെകുറിച്ചുള്ള ആലോചനകളായിരുന്നു. ആവശ്യത്തിന് സമ്പാദ്യം കയ്യിൽവന്നപ്പോൾ നാട്ടിൽ ഒരു പുരയിടം വാങ്ങി വീടുവെക്കാനായി. കാലത്തിനനുസരിച്ച് അവിടെയും മാറ്റങ്ങൾ വന്നു. അവിടം പട്ടണമായി. സാധനാനുപേക്ഷയും ഇഷ്ടപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. എന്നാൽ രോഗം ദർത്താവിന്റെ ആരോഗ്യസ്ഥിതി മോശമാക്കിയതിനാൽ അവിടം ഉപേക്ഷിച്ചു 'കുഞ്ഞപ്പൻ' എന്ന വിളിപ്പേരിൽ റേഷൻകാർഡുണ്ടാക്കി ഇത്തിശ്ശിപറമ്പിൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കി. പിന്നീട് അങ്ങോട്ട് ജീവിതം കീഴ്മേൽ മറിഞ്ഞു. രോഗം, മരണം; നേരത്തെ വാങ്ങിയ വസ്തു വിറ്റു; അതിൽനിന്നു കിട്ടിയതുവെച്ച് ചികിത്സാചെലവും കടങ്ങളും വീട്ടി ഇപ്പോൾ താമസിക്കുന്ന പുരയിടം വാങ്ങി അതിൽ നല്ലൊരു ചെറിയ വീടുണ്ടാക്കി മകനോടും കൊച്ചുമക്കളോടും മൊപ്പം ജീവിക്കുന്നു. രോഗിയായ അനിയത്തിയും കൂടെയുണ്ട്. അവരെയും നോക്കി കെ.സി.എച്ച്.

ആറിലെ ജോലിയുമായി സന്തോഷത്തോടെ ജീവിക്കുന്നു.

എങ്ങനെയാണ് സരളച്ചേച്ചി ഉത്ഖന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഒഴിച്ചിട്ട ഈ സ്ഥലത്തിന്റെ പരിപാലകരിൽ ഒരാളായത്? ആദ്യമായി ഇവിടേക്ക് എങ്ങനെ എത്തിച്ചേർന്നു?

പട്ടണത്തിന്റെ ചരിത്രം തിരയാനായി പലദാഗത്തു നിന്നും ഗവേഷകർ എത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന വാർത്ത നാട്ടിൽ മുഴുവനും പ്രചരിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ അവിടുത്തെ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളും. 2007 - ൽ വഞ്ചിയും കടത്തും കിട്ടിയെന്നറിഞ്ഞു. അയൽപക്കക്കാരായ സ്ത്രീകൾക്കൊപ്പം അതുകാണാനായിട്ടാണ് ആദ്യമായി ഇവിടേക്കുവരുന്നത്. കുഴിച്ചു കുഴിച്ച് മണ്ണിനടിയിൽ നിന്നും പുറത്തേക്കുവന്ന വഞ്ചികൾ കുഴികളിലേക്കിറങ്ങാനായി ശ്രമിച്ചപ്പോഴാണ് അതു തടഞ്ഞുകൊണ്ട് പട്ടണത്തിന്റെയും ഉത്ഖന്നത്തിന്റെയും പ്രാധാന്യം ഗവേഷകർ പറഞ്ഞു തന്നത്. പുതിയ ഈ അറിവ് കൗതുകവും അതിലേറെ ഈ പ്രദേശത്തു ജനിച്ചുവളർന്നയാൾ എന്നനിലക്ക് അഭിമാനവും മനസ്സിലുണ്ടാക്കി. ഗവേഷണങ്ങൾക്കായി ഈ പ്രദേശത്തെ സ്ഥലങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത കൂട്ടത്തിൽ എന്റെ വീടിനോടുചേർന്ന് ഞാൻ ജോലിചെയ്തിരുന്ന പവിത്രൻ ചേട്ടന്റെ വീടും ഉണ്ടായിരുന്നു. പവിത്രൻ ചേട്ടന് അന്നത്തെ ഡയറക്ടർ കൊടുത്ത വാക്കിന്റെ പുറത്ത് വീടേറ്റെടുത്ത കൂട്ടത്തിൽ അതിന്റെ സൂക്ഷിപ്പുകാരിയായി ഞാനും തുടർന്നു.

SREELATHA DAMODARAN
Research Associate, KCHR

www.kchr.ac.in / www.dkp.kchr.ac.in
PB No.839, Vyloppilly Samskrithi Bhavan
Nalanda, Thiruvananthapuram, Kerala-695 003, India
Phone/Fax: +91 0471 2310409
e-mail:kchrtrivandrum@gmail.com